TIESAS SPRIEDUMS (PIEKTĀ PALĀTA)

2018. gada 22. martā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Noguldījumu garantiju un kompensāciju ieguldītājiem sistēmas – Direktīva 94/19/EK – 1. panta 1. punkts – Noguldījumi – Īslaicīgas situācijas, kuras rada parasti banku darījumi – Direktīva 97/9/EK – 2. panta 2. punkta otrā daļa – No ieguldītājiem saņemtie vai tiem piederošie līdzekļi, kurus viņu vārdā glabā ieguldījumu sabiedrība saistībā ar ieguldījumu darījumiem – Kredītiestāde, kas emitējusi pārvedamus vērtspapīrus – Privātpersonu šai iestādei nodotie līdzekļi kā maksājums par parakstīšanos uz nākotnes pārvedamiem vērstpapīriem – Direktīvas 2004/39/EK piemērošana – Minētās iestādes bankrots pirms konkrētu pārvedamu vērtspapīru emisijas – Valsts uzņēmums, kurš atbildīgs par noguldījumu garantiju un kompensāciju ieguldītājiem sistēmām – Iespēja atsaukties uz Direktīvām 94/19/EK un 97/9/EK attiecībā pret šo uzņēmumu

Apvienotās lietas C-688/15 un C-109/16

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar LESD 267. pantu, ko *Lietuvos Aukščiausiasis Teismas* (Lietuvas Augstākā tiesa) iesniedza ar lēmumiem, kas pieņemti 2015. gada 18. decembrī (C-688/15) un 2016. gada 12. februārī (C-109/16) un kas Tiesā reģistrēti attiecīgi 2015. gada 21. decembrī un 2016. gada 25. februārī, tiesvedībās

***Agnieška Anisimovienė* u.c.,**

piedaloties:

bankas "Snoras" AB, likvidācijas procesā,

"Indėlių ir investicijų draudimas" VĮ,

bankas "Finasta" AB (C-688/15),

un

"Indėlių ir investicijų draudimas" VĮ,

piedaloties:

Alvydas Raišelis,

bankas "Snoras" AB, likvidācijas procesā (C-109/16).

* Tiesvedības valoda – lietuviešu..

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*] (referents), Tiesas priekšsēdētāja vietnieks A. Ticano [*A. Tizzano*], tiesneši E. Levits, E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*] un M. Bergere [*M. Berger*],

ģenerāladvokāts: M. Kamposs Sančess-Bordona [*M. Campos Sánchez-Bordona*],

sekretārs: M. Aleksejevs [*M. Aleksejev*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2017. gada 30. marta tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *A. Anisimovienė* u.c. vārdā – *A. Mamontovas* un *A. Bambalas*, *advokatai*,

– "*Indėlių ir investicijų draudimas" VĮ* vārdā – *V. Impolevičienė*, kurai palīdz *S. Urbonavičius* un *A. Šekštelo*, *advokatai*,

– *bankas "Snoras" AB*, likvidācijas procesā, vārdā – *A. Pilipavičius* un *V. Drizga*, *advokatai*,

– Lietuvas valdības vārdā – *R. Krasuckaitė* un *G. Taluntytė*, pārstāves,

– Eiropas Komisijas vārdā – *K.-P. Wojcik* un *A. Steiblytė*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2017. gada 15. jūnija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/19/EK (1994. gada 30. maijs) par noguldījumu garantiju sistēmām (OV 1994, L 135, 5. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/14/EK (2009. gada 11. marts) (OV 2009, L 68, 3. lpp.), (turpmāk tekstā – "Direktīva 94/19") 1. panta 1. punktu, 7. panta 1. punktu un 8. panta 3. punktu, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/9/EK (1997. gada 3. marts) par ieguldītāju kompensācijas sistēmām (OV 1997, L 84, 22. lpp.) 1. panta 1. un 4. punktu un 2. panta 2. punktu.

2 Šie lūgumi tika iesniegti saistībā ar procedūrām, kuras ierosinājuši, pirmkārt, *Agnieška Anisimovienė* un 256 citas personas (turpmāk tekstā – "*A. Anisimovienė* un citi") un, otrkārt, "*Indėlių ir investicijų draudimas" VĮ* (turpmāk tekstā – "*IID*") jautājumā par kompensāciju, kuru *A. Anisimovienė* un citi, kā arī *A. Raišelis* vēlas saņemt par līdzekļiem, kurus tie nodevuši *bankas "Snoras" AB* (turpmāk tekstā – "*Snoras*"), parakstoties uz nākotnes akcijām un obligācijām, kuras šī kredītiestāde bija paredzējusi emitēt, bet kuru emisija netika īstenota šīs iestādes bankrota dēļ.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 94/19

3 Direktīvas 94/19 preambulas pirmajā, otrajā un ceturtajā apsvērumā ir noteikts:

"tā kā saskaņā ar Līguma mērķiem būtu jāveicina saskaņota kredītiestāžu darbības attīstība visā [Savienībā], likvidējot visus ierobežojumus tiesībām veikt uzņēmējdarbību un brīvībai sniegt pakalpojumus, vienlaikus paaugstinot banku sistēmas stabilitāti un noguldītāju aizsardzību;

tā kā, likvidējot kredītiestāžu darbības ierobežojumus, uzmanība būtu jāvelta stāvoklim, kas var rasties, ja noguldījumi kādā kredītiestādē, kam ir filiāles citās dalībvalstīs, kļūst nepieejami; tā kā obligāti ir jānodrošina saskaņots minimālais noguldījumu aizsardzības līmenis visā [Savienībā]; tā kā vienota banku tirgus izveidē šāda noguldījumu aizsardzība ir tikpat būtiska kā piesardzības noteikumi;

[..]

tā kā kredītiestāžu izmaksas, kas saistītas ar dalību garantiju sistēmās, nav salīdzināmas ar izmaksām, ko izraisītu liela banku noguldījumu izņemšana ne tikai no kredītiestādēm, kas atrodas grūtībās, bet arī no stabilām iestādēm pēc tam, kad noguldītāji ir zaudējuši uzticību banku sistēmas stabilitātei".

4 Šīs direktīvas 1. pantā ir sniegtas šādas definīcijas:

"Šajā direktīvā:

1) "noguldījums" ir jebkāds kredīta atlikums, ko veido kontā atlikušie līdzekļi vai īslaicīgas situācijas, kuras rada parasti banku darījumi, un ko kredītiestādei ir jāatmaksā saskaņā ar normatīvajos aktos un līgumos paredzētajiem nosacījumiem, kā arī jebkādi parādi, ko apliecina kredītiestādes izdots sertifikāts.

[..]

[..]

4) "kredītiestāde" ir uzņēmums, kura darbība ir noguldījumu vai citu atmaksājamu līdzekļu pieņemšana un kredītu piešķiršana uz sava rēķina;

[..]."

5 Minētās direktīvas 7. panta 1. un 2. punktā ir paredzēts:

"1. Dalībvalstis nodrošina, ka katra noguldītāja noguldījumu kopapjoma segums ir vismaz 50 000 [EUR], ja noguldījumi nav pieejami.

1.a Līdz 2010. gada 31. decembrim dalībvalstis nodrošina, ka katra noguldītāja noguldījumu kopapjoma segums ir 100 000 [EUR], ja noguldījumi nav pieejami.

[..]

2. Dalībvalstis var noteikt, ka garantiju var neattiecināt uz dažu kategoriju noguldītājiem vai noguldījumiem, vai arī tiem var piešķirt zemāku garantiju līmeni. Šie izņēmumi ir uzskaitīti I pielikumā."

6 Šīs pašas direktīvas I pielikuma 12. punktā ir minēti "kredītiestādes emitēti parāda vērtspapīri [..]".

Direktīva 97/9

7 Direktīvas 97/9 preambulas 2.–4. un 8. apsvērumā ir noteikts:

"(2) tā kā [Padomes] Direktīva 93/22/EEK [(1993. gada 10. maijs) par ieguldījumu pakalpojumiem vērtspapīru jomā (OV 1993, L 141, 27. lpp.)] nosaka uzraudzības normas, kas pastāvīgi jāievēro ieguldījumu sabiedrībām, tostarp normas, kuru mērķis ir iespējami labi aizsargāt ieguldītāju tiesības attiecībā uz viņiem piederošo naudu vai finanšu instrumentiem;

(3) tā kā tomēr neviena uzraudzības sistēma nevar nodrošināt pilnīgu aizsardzību, jo īpaši, ja notiek krāpšana;

(4) tā kā aizsargāt ieguldītājus un uzturēt uzticību finanšu sistēmai ir svarīgi, lai izveidotu iekšējo tirgu šajā jomā un tas pienācīgi darbotos; tā kā tāpēc ir svarīgi, lai visām dalībvalstīm būtu [kompensāciju ieguldītājiem] sistēmas, kas garantētu vismaz mazajiem ieguldītājiem saskaņotu minimālo aizsardzības līmeni gadījumā, ja ieguldījumu sabiedrība nespēj pildīt saistības pret saviem ieguldītājiem;

[..]

(8) tā kā tāpēc jāprasa, lai visām dalībvalstīm būtu kompensāciju ieguldītājiem sistēma vai sistēmas, kurām piederētu visas šādas ieguldījumu sabiedrības; tā kā visām sistēmām jāattiecas uz naudu un finanšu instrumentiem, kas ir ieguldījumu sabiedrības turējumā saistībā ar ieguldītāja ieguldījumu darījumiem, kurus gadījumā, ja ieguldījumu sabiedrība nevar pildīt saistības pret saviem ieguldītājiem, nav iespējams atdot ieguldītājam; [..]"

8 Šīs direktīvas 1. pantā ir sniegtas šādas definīcijas:

"Šajā direktīvā:

1) "ieguldījumu sabiedrība" ir ieguldījumu sabiedrība, kā noteikts Direktīvas 93/22/EEK 1. panta 2. punktā:

– kas ir atļauta saskaņā ar Direktīvas 93/22/EEK 3. pantu

vai

– saskaņā ar Padomes [Pirmo direktīvu 77/780/EEK (1977. gada 12. decembris) par normatīvo un administratīvo aktu koordinēšanu attiecībā uz kredītiestāžu darbības sākšanu un veikšanu (OV 1977, L 322, 30. lpp.)] un Padomes [Otro direktīvu 89/646/EEK (1989. gada 15. decembris) par normatīvo un administratīvo aktu koordinēšanu attiecībā uz kredītiestāžu darbības sākšanu un veikšanu, ar ko groza Direktīvu 77/780/EEK (OV 1989, L 386, 1. lpp.)] ir atļauta kā kredītiestāde, kuras atļauja attiecas uz vienu vai vairākiem ieguldījumu pakalpojumiem, kas uzskaitīti Direktīvas 93/22/EEK pielikuma A iedaļā;

2) "ieguldījuma darījum[i]" ir jebkurš ieguldījumu pakalpojums, kas definēts Direktīvas 93/22/EEK 1. panta 1. punktā, un pakalpojums, kas minēts tās pašas direktīvas pielikuma C iedaļas 1. punktā;

[..]

4) “ieguldītājs” ir jebkura persona, kas sakarā ar ieguldījuma darījumu uztic naudu vai finanšu instrumentus ieguldījumu sabiedrībai;

[..].”

9 Saskaņā ar minētās direktīvas 2. panta 2. un 3. punkta noteikumiem:

“2. [..]

Nodrošinājumu paredz prasījumiem, kas ceļas no ieguldījumu sabiedrības nespējas:

– atmaksāt no ieguldītājiem saņemto naudas aizdevumu vai ieguldītājiem piederošu un sakarā ar ieguldījumu darījumiem viņu vārdā turētu naudu

[..]

saskaņā ar likumos un līgumos ietvertajiem nosacījumiem.

3. Visus prasījumus, ko saskaņā ar 2. punktu izvirza pret kredītiestādi, uz kuru attiecīgā dalībvalstī attiecas gan šī direktīva, gan Direktīva 94/19/EK, minētā dalībvalsts pēc sava ieskata attiecina uz sistēmu, ko nosaka viena vai otra no minētajām direktīvām. Ne par vienu prasījumu šajās direktīvās paredzēto kompensāciju nevar piešķirt vairāk kā vienu reizi.”

MiFID *direktīva*

10 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/39/EK (2004. gada 21. aprīlis), kas attiecas uz finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Padomes Direktīvas 85/611/EEK un 93/6/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/12/EK un atceļ Direktīvu 93/22 (OV 2004, L 145, 1. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/31/EK (2006. gada 5. aprīlis) (OV 2006, L 114, 60. lpp.), (turpmāk tekstā – “*MiFID* direktīva”) preambulas 2., 5. un 44. apsvērumā ir noteikts:

“(2) [..] jāparedz saskaņošanas pakāpe, kas vajadzīga, lai ieguldītājiem nodrošinātu augstu aizsardzības līmeni [..]

[..]

(5) Jāizveido visaptverošs regulatīvs režīms, kas reglamentē darījumu izpildi attiecībā uz finanšu instrumentiem neatkarīgi no šo darījumu noslēgšanā izmantotajām tirdzniecības metodēm, lai nodrošinātu ieguldītāju darījumu augstu izpildes kvalitāti un atbalstītu finanšu sistēmas integritāti un vispārējo efektivitāti. [..]

[..]

(44) Ņemot vērā divkāršo mērķi – aizsargāt ieguldītājus un nodrošināt vērtspapīru tirgu nevainojamu darbību – jānodrošina darījumu pārskatāmība un tas, ka šim mērķim paredzētos noteikumus piemēro ieguldījumu sabiedrībām, kad tās darbojas tirgos. [..]”

11 Šīs direktīvas 1. pantā “Darbības joma” ir noteikts:

“1. Šī direktīva attiecas uz ieguldījumu sabiedrībām un regulētiem tirgiem.

2. Turpmāk uzskaitītie noteikumi attiecas arī uz kredītiestādēm, kam atļauja izsniegta saskaņā ar [Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīvu 2000/12/EK [(2000. gada 20. marts) par kredītiestāžu darbības sākšanu un veikšanu (OV 2000, L 126, 1. lpp.)], ja tās sniedz vienu vai vairākus ieguldījumu pakalpojumus un/vai veic ieguldījumu darbības:

– 2. panta 2. punkts [un] 11., 13. un 14. pants;

– II sadaļas II nodaļa, izņemot 23. panta 2. punkta otro daļu;

– II sadaļas III nodaļa, izņemot 31. panta 2. līdz 4. punktu un 32. panta 2. līdz 6. punktu, 8. punktu un 9. punktu;

– 48. līdz 53., 57., 61. un 62. pants [un]

– 71. panta 1. punkts."

12 *MiFID* direktīvas 4. panta 1. punktā ir ietvertas šādas definīcijas:

"Šajā direktīvā:

1) "ieguldījumu brokeru sabiedrība" ir jebkura juridiska persona, kuras pastāvīgā nodarbošanās vai darbība ir profesionāla viena vai vairāku ieguldījumu pakalpojumu sniegšana trešām personām un/vai profesionāla vienas vai vairāku ieguldījumu darbību veikšana;

[..]

2) "ieguldījumu pakalpojumi un darbības" ir jebkurš pakalpojums un darbība, kas minēta I pielikuma A iedaļā un kas attiecas uz kādu I pielikuma C iedaļā minēto instrumentu;

[..]

[..]

5) "pasūtījumu izpilde klientu vārdā" ir darbība, ko veic, lai noslēgtu līgumu par viena vai vairāku finanšu instrumentu pirkšanu vai pārdošanu klientu vārdā;

6) "darījumu veikšana savā vārdā" ir tirdzniecība, izmantojot pašu kapitālu, kuras rezultātā ir veikti darījumi ar vienu vai vairākiem finanšu instrumentiem;

[..]

18) "pārvedami vērtspapīri" ir vērtspapīri, kas ir tirgojami kapitāla tirgū un kas nav maksāšanas instrumenti, piemēram:
   a) uzņēmumu akcijas [..]
   b) obligācijas vai cita veida parāda vērtspapīri [..]

[..]."

13 Šīs direktīvas 69. pantā "Direktīvas 93/22/EEK atcelšana" ir noteikts:

"Direktīva 93/22/EEK tiek atcelta no 2007. gada 1. novembra. Atsauces uz Direktīvu 93/22/EEK uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu. Atsauces uz Direktīvā 93/22/EEK definētajiem terminiem vai tās pantiem uzskata par atsaucēm uz atbilstīgajiem šajā direktīvā definētajiem terminiem vai šīs direktīvas pantiem."

14 *MiFID* direktīvas I pielikuma A iedaļā "Ieguldījumu pakalpojumi un darbības" ir iekļauts šāds uzskaitījums:

"1. Pasūtījumu pieņemšana un nosūtīšana attiecībā uz vienu vai vairākiem finanšu instrumentiem.

2. Pasūtījumu izpilde klientu vārdā.

3. Darījumu veikšana savā vārdā.

4. Vērtspapīru portfeļa pārvaldība.

5. Ieguldījumu konsultācijas.

6. Finanšu instrumentu riska parakstīšana un/vai finanšu instrumentu izvietošana, pamatojoties uz stingri noteiktām saistībām.

7. Finanšu instrumentu izvietošana, nepamatojoties uz stingri noteiktām saistībām.

8. Daudzpusēju tirdzniecības sistēmu izmantošana [(*MTF*)]."

15 Starp šī pielikuma C iedaļā uzskaitītajiem finanšu instrumentiem 1. punktā ir norādīti "pārvedami vērtspapīri".

Direktīva 2006/48

16 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/48/EK (2006. gada 14. jūnijs) par kredītiestāžu darbības sākšanu un veikšanu (OV 2006, L 177, 1. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/110/EK (2009. gada 16. septembris) (OV 2009, L 267, 7. lpp.), (turpmāk tekstā – "Direktīva 2006/48") 4. panta 1. punktā kredītiestāde ir definēta kā "uzņēmums, kura darbība ir pieņemt noguldījumus vai citus atmaksājamus līdzekļus no iedzīvotājiem un piešķirt aizdevumus no saviem līdzekļiem".

17 Šīs direktīvas 23. pantā ir noteikts:

"Dalībvalstis nosaka, ka I pielikumā uzskaitītās darbības saskaņā ar 25. pantu, 26. panta 1. līdz 3. punktu, 28. panta 1. un 2. punktu un 29. līdz 37. pantu to teritorijā var – izveidojot filiāles vai sniedzot pakalpojumus – veikt ikviena kredītiestāde, kam atļauju piešķīrušas un ko uzrauga citas dalībvalsts kompetentās iestādes, ja atļauja aptver šādas darbības."

18 Minētās direktīvas I pielikumā "Darbības, uz kurām attiecas savstarpējā atzīšana" ir ietverts šāds uzskaitījums:

"[..]

7. Darījumi uz pašu rēķina vai klientu rēķina ar:

[..]
e) pārvedamiem vērtspapīriem

8. Dalība vērtspapīru emisijā un ar šādu emisiju saistīto pakalpojumu sniegšana

[..]

14. [..]

Uz pakalpojumiem un darbībām, kas paredzētas [*MiFID* direktīvas] I pielikuma A un B iedaļā, ja ir norāde uz minētās direktīvas I pielikuma C iedaļā paredzētajiem finanšu instrumentiem, attiecas savstarpēja atzīšana saskaņā ar šo direktīvu.

[..]"

Lietuvas tiesību akti

19 2002. gada 20. jūnija *Indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymas* (Noguldījumu un saistību pret ieguldītājiem garantiju likums) (*Žin.*, 2002, nº 65-2635) – redakcijā, kas bija spēkā no 2011. gada 18. novembra līdz 2012. gada 1. decembrim, – (turpmāk tekstā – "Likums par noguldījumu garantijām un kompensācijām ieguldītājiem") 2. panta 3., 4., 11. un 12. punktā ir sniegtas šādas definīcijas:

"3. "noguldītājs" ir fiziska vai juridiska persona, kurai ir noguldījums bankā, bankas meitasuzņēmumā vai krājaizdevu sabiedrībā, izņemot uzņēmējus, kuru noguldījumi nevar tikt nodrošināti saskaņā ar šo likumu. Ja fiziska vai juridiska persona (izņemot ieguldījumu pārvaldes sabiedrības, kas pārvalda kopējos ieguldījumu fondus vai pensiju fondus), kurai pieder noguldījums, rīkojas kā fiduciārs, par noguldītāju ir uzskatāms fiduciants. Ja personu grupai saskaņā ar līgumu ir prasījuma tiesības uz līdzekļiem, katra no šīm personām ir uzskatāma par noguldītāju un līdzekļi to starpā tiek sadalīti vienādās daļās, izņemot gadījumu, ja kredītu līgumos vai tiesas nolēmumā ir noteikts citādi.

4. "noguldījums" ir noguldītāja līdzekļu kopsumma (ieskaitot procentus) bankā, bankas meitasuzņēmumā vai krājaizdevu sabiedrībā saskaņā ar noguldījuma un/vai bankas konta līgumu, kā arī citi līdzekļi, uz kuriem noguldītājam ir prasījuma tiesības, kas izriet no kredītiestādes apņemšanās veikt darījumus ar noguldītāja līdzekļiem vai sniegt ieguldījumu pakalpojumus.

[..]

11. "Ieguldītājs" ir fiziska vai juridiska persona, kas ir nodevusi līdzekļus vai pārvedamus vērtspapīrus nodrošinājuma ņēmējam, lai izmantotu šī pēdējā minētā sniegtos ieguldījumu pakalpojumus. [..]

12. "Saistības pret ieguldītāju" ir nodrošinājuma ņēmēja, kas sniedz ieguldītājam ieguldījumu pakalpojumus, pienākums atmaksāt pēdējam minētajam viņam piederošus līdzekļus vai pārvedamus vērtspapīrus."

20 No Likuma par noguldījumu garantijām un kompensācijām ieguldītājiem 3. panta 1. punkta izriet, ka noguldītāju noguldījumi kredītiestādēs valsts un ārvalstu valūtā tiek segti ar šajā likumā paredzēto nodrošinājumu. Savukārt atbilstoši šī panta 4. punktam šādas iestādes izdoti parāda vērtspapīri tajā nav ietverti.

Pamatlietas un prejudiciālie jautājumi

Lieta C-688/15

21 2010. gada 21. decembrī *Snoras* akcionāru pilnsapulcē tika pieņemts lēmums palielināt šīs kredītiestādes pamatkapitālu un šajā nolūkā emitēt jaunas akcijas, kuras tiks piedāvātas publiskajā piedāvājumā.

22 2011. gada 3. februārī *Vertybinių popierių komisija* (Vērtspapīru komisija, Lietuva) apstiprināja šo nākotnes akciju emisijas prospektu.

23 2011. gada 1. martā *Snoras* atvēra bankas kontu uz sava vārda citā kredītiestādē, *bankas "Finasta" AB* (turpmāk tekstā – "*Finasta*"), lai tajā tiktu iemaksāti līdzekļi, kas atbilst šo nākotnē emitējamo akciju cenai, kuras tiks nodotas potenciālajiem akciju pircējiem.

24 Laikā no 2011. gada 9. marta līdz 16. maijam *A. Anisimovienė* un citi noslēdza ar *Snoras* līgumus par parakstīšanos uz šīm nākotnes akcijām. Pēc tam šo akciju emisijas cenai līdzvērtīga naudas summa tika norakstīta no bankas kontiem, kuri šīm fiziskajām personām bija atvērti *Snoras*, un pārskaitīta uz kontu, kurš tai atvērts *Finasta*. Dažos gadījumos *Snoras* pati veica šos pārskaitījumus no konta, citos – klienti to veica pēc savas iniciatīvas.

25 2011. gada 5. maijā *Snoras* lūdza *Lietuvos Bankas* (Lietuvas Banka) atļauju reģistrēt tās statūtu grozījumus sakarā ar paredzamo kapitāla palielināšanu.

26 2011. gada 16. novembrī Lietuvas Banka nolēma apturēt *Snoras* darbību līdz 2012. gada 16. janvārim. Ar tajā pašā dienā izdotu dekrētu Lietuvas valdība nacionalizēja šo kredītiestādi sabiedriskā labuma interesēs. Ar 2011. gada 22. novembra lēmumu Lietuvas Banka atteica šai kredītiestādei atļauju reģistrēt Uzņēmumu reģistrā tās statūtu grozījumus un ar 2011. gada 24. novembra lēmumu atsauca tās licenci. Visbeidzot, 2011. gada 7. decembrī, tika uzsākta šīs kredītiestādes likvidācija ar tiesas nolēmumu, kas stājās spēkā ar 2011. gada 20. decembri.

27 Līdz ar to *Snoras* neīstenoja paredzēto akciju emisiju. Tāpēc *A. Anisimovienė* un citi cēla prasību *Vilniaus apygardos teismas* (Viļņas apgabaltiesa, Lietuva), lūdzot atzīt viņus par šīs kredītiestādes "noguldītājiem" Likuma par noguldījumu garantijām un kompensācijām ieguldītājiem izpratnē.

28 Ar 2014. gada 29. septembra spriedumu šī tiesa noraidīja *A. Anisimovienė* un citu prasību, tostarp uzskatot, ka šīs personas ir jāuzskata nevis par noguldītājiem, bet par ieguldītājiem un ka līdzekļi, kurus viņi bija nodevuši *Snoras*, parakstoties uz akcijām, kuras šī kredītiestāde paredzēja emitēt, nevar tikt uzskatīti par "noguldījumiem" šī likuma izpratnē.

29 *Lietuvos apeliacinis teismas* (Lietuvas Apelācijas tiesa) ar 2015. gada 12. marta rīkojumu apstiprināja pirmās instances tiesas spriedumu. *A. Anisimovienė* un citi par šo spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību *Lietuvos Aukščiausiasis Teismas* (Lietuvas Augstākā tiesa).

30 Šajā kasācijas tiesvedībā šī tiesa būtībā šaubās par iespēju uzskatīt par "noguldījumiem" Direktīvas 94/19 1. panta 1. punkta izpratnē līdzekļus, kurus *A. Anisimovienė* un citi ir nodevuši *Snoras*, parakstoties uz akcijām, kuras galu galā šī kredītiestāde neemitēja.

31 Šādos apstākļos *Lietuvos Aukščiausiasis Teismas* (Lietuvas Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai [Direktīva 94/19] ir jāinterpretē tādējādi, ka saskaņā ar šo direktīvu par noguldījumu var tikt uzskatīti naudas līdzekļi, kuri norakstīti ar personu piekrišanu vai kurus šīs pašas personas ir pārskaitījušas vai iemaksājušas kredītiestādes citā kredītiestādē atvērtā kontā?

2) Vai [Direktīvas 94/19] 7. panta 1. punkts un 8. panta 3. punkts, skatot tos kopā, ir jāinterpretē tādējādi, ka noguldījumu garantija līdz [šīs direktīvas] 7. panta 1. punktā norādītajai summai ir jānodrošina ikvienai personai, kuras prasījumi var tikt konstatēti pirms datuma, kad veikta [šīs pašas direktīvas] 1. panta 3. punkta i) un ii) apakšpunktā minētā konstatācija vai pieņemts lēmums?

3) Vai [Direktīvas 94/19] izpratnē "parasta banku darījuma" definīcija ir saistīta ar noguldījuma jēdziena interpretāciju kā kredīta atlikumu, kas iegūts no banku darījumiem? Vai šī definīcija ir arī jāņem vērā, interpretējot noguldījuma jēdzienu valsts tiesību aktos, ar kuriem ieviesta [šī direktīva]?

4) Ja atbilde uz trešo jautājumu ir apstiprinoša, kā ir jāizprot un jāinterpretē [Direktīvas 94/19] 1. panta 1. punktā lietotais parasta banku darījuma jēdziens:
   a) kādi banku darījumi ir jāuzskata par parastiem, vai kādiem kritērijiem būtu jābūt pamatā, lai noteiktu, vai konkrēts banku darījums ir parasts?
   b) vai parasta banku darījuma jēdziens ir jāvērtē, ņemot vērā veikto banku darījumu mērķi vai personas, starp kurām veikti šādi banku darījumi?
   c) vai [Direktīvā 94/19] izmantotais jēdziens, ka noguldījums ir kredīta atlikums, kuru rada parastie banku darījumi, ir jāinterpretē tādējādi, ka tas attiecas tikai uz gadījumiem, kad visi darījumi, kuru rezultātā tiek radīts šāds atlikums, tiek uzskatīti par "parastiem"?

5) Ja uz naudas līdzekļiem neattiecas "noguldījuma" definīcija saskaņā ar [Direktīvu 94/19], bet dalībvalsts ir izvēlējusies ieviest direktīvas [94/19] un [97/9] valsts tiesību aktos tā, ka par noguldījumu tiek uzskatīti arī naudas līdzekļi, attiecībā uz kuriem noguldītājam ir prasījumi kredītiestādes pienākuma sniegt ieguldījumu pakalpojumus rezultātā, vai noguldījumu garantijas aizsardzība ir piemērojama tikai pēc tam, kad ir konstatēts, ka konkrētajā gadījumā kredītiestāde ir rīkojusies kā ieguldījumu sabiedrība un naudas līdzekļi tai ir pārskaitīti, lai tiktu veikti ieguldījumu darījumi Direktīvas [97/9] un [*MiFID* direktīvas] izpratnē?"

Lieta C-109/16

32 Ar diviem lēmumiem, kas pieņemti attiecīgi 2011. gada 16. jūnijā un 14. jūlijā, Vērtspapīru komisija apstiprināja prospektu attiecībā uz nākotnes obligācijām, kuras *Snoras* paredzēja emitēt un nodot publiskajā piedāvājumā. Saskaņā ar minēto prospektu šī kredītiestāde varēja veikt vairākas vidēja termiņa obligāciju emisijas, ja vien tā iepriekš publicē katrai emisijai piemērojamos galīgos nosacījumus.

33 Šajā prospektā bija norādīts, pirmkārt, ka šīs nākotnes obligācijas sadalīs pati *Snoras* un ka ieinteresētās personas var parakstīties uz tām tieši filiālēs, aģentūrās un citos šīs kredītiestādes dienestos. Otrkārt, obligāciju emisijas cena bija jāsamaksā kontā dienā, kad tiek noslēgts attiecīgais līgums par parakstīšanos uz obligācijām. Šajā ziņā parakstītāja rīcībā bija jābūt atbilstošiem līdzekļiem kontā, kas ir atvērts *Snoras*, un jāatļauj tai šo kontu debitēt. Treškārt, attiecīgās emisijas galīgajos nosacījumos norādītais spēkā stāšanās datums tiks uzskatīts par šo obligāciju emisijas datumu. Ceturtkārt, pēc šo obligāciju emisijas īstenošanas tās būs jāiegrāmato uz obligacionāru vārda atvērtajos vērstpapīru kontos *Snoras*.

34 2011. gada 2. novembrī *Snoras* publicēja galīgos nosacījumus attiecībā uz vienpadsmito vidēja termiņa obligāciju emisiju.

35 2011. gada 10. novembrī *A. Raišelis* noslēdza ar *Snoras*, pirmkārt, līgumu par ieguldījumu pakalpojumu sniegšanu un, otrkārt, līgumu par parakstīšanos uz 40 šīs vienpadsmitās emisijas obligācijām. Tajā pat dienā viņš pārskaitīja šo nākotnes obligāciju emisijas cenai atbilstošus līdzekļus uz savu personīgo bankas kontu *Snoras*. Nākošajā dienā *A. Raišelis* noslēdza ar šo kredītiestādi jaunu līgumu par parakstīšanos uz obligācijām, kas ir identisks pirmajam līgumam, vienīgi datums, kurš norādīts, lai veiktu parakstīšanos uz minētajām obligācijām un apmaksu, bija 2011. gada 11. novembris. Šajā pat datumā *Snoras* norakstīja minētajai emisijas cenai līdzvērtīgu summu no *A. Raišelis* konta, ieskaitīja to kontā, kas uz šīs kredītiestādes vārda atvērts šajā pašā kredītiestādē, un izmantoja to samaksai par minētajām obligācijām.

36 Tomēr *Snoras* kļuva maksātnespējīga, pirms tā varēja īstenot šo obligāciju emisiju.

37 Tad *A. Raišelis* cēla prasību *Vilniaus miesto 2-asis apylinkės teismas* (Viļņas pilsētas 2. apriņķa tiesa, Lietuva) pret *IID* – valsts uzņēmumu, kurš Lietuvā atbild par noguldījumu garantiju un kompensāciju ieguldītājiem sistēmām. Šajā ziņā *A. Raišelis* norādīja, ka viņam ir tiesības saņemt Likumā par noguldījumu garantijām un kompensācijām ieguldītājiem paredzēto kompensāciju.

38 Ar 2012. gada 7. septembra spriedumu šī tiesa noraidīja *A. Raišelis* prasību. Tā tostarp uzskatīja, ka viņam būtu bijušas tiesības uz šo kompensāciju tikai tad, ja *Snoras* būtu izmantojusi strīdus līdzekļus bez viņa piekrišanas, kas tā nebija. Turklāt šī pati tiesa uzskatīja, ka tādas obligācijas kā tās, kuras *Snoras* paredzēja emitēt, nevarēja būt šīs kompensācijas pamats.

39 Apelācijas tiesvedībā *Vilniaus apygardos teismas* (Viļņas apgabaltiesa) ar 2013. gada 17. oktobra spriedumu atcēla pirmās instances nolēmumu un atzina *A. Raišelis* tiesības uz prasīto kompensāciju. Apelācijas tiesas ieskatā *A. Raišelis* būtu uzskatāms par "ieguldītāju" Likuma par noguldījumu garantijām un kompensācijām ieguldītājiem izpratnē un līdzekļi, kurus viņš glabāja uz *Snoras* vārda atvērtajā kontā, būtu kvalificējami kā "noguldījumi", uz kuriem attiecas šajā likumā paredzētā garantija. *IID* par šo spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību *Lietuvos Aukščiausiasis Teismas* (Lietuvas Augstākā tiesa).

40 Šī tiesa uzskata, ka šīs kasācijas sūdzības iznākums vispirms ir atkarīgs no jautājuma par to, kura direktīva – 94/19 vai 97/9 – var tikt attiecināta uz līdzekļiem, kurus *A. Raišelis* nodevis *Snoras* strīdus parakstīšanās darījuma ietvaros.

41 Gadījumā, ja Tiesa nospriestu, ka šādi līdzekļi principā ietilpst Direktīvas 97/9 piemērošanas jomā, iesniedzējtiesai ir arī šaubas par to, vai lietuviešu valodā ir pienācīgi iztulkots šīs direktīvas 2. panta 2. punkts, un par šīs normas transponējumu Likumā par noguldījumu garantijām un kompensācijām ieguldītājiem.

42 Visbeidzot, gadījumā, ja Tiesa nospriestu, ka tādi līdzekļi, kādus *A. Raišelis* nodevis *Snoras*, parakstoties uz nākotnes strīdīgajām obligācijām, principā ietilpst Direktīvas 94/19 piemērošanas jomā, iesniedzējtiesa jautā, vai šie līdzekļi atbilst nepieciešamajiem nosacījumiem, lai tos kvalificētu kā "noguldījumus" šīs direktīvas 1. panta 1. punkta izpratnē.

43 Šādos apstākļos *Lietuvos Aukščiausiasis Teismas* (Lietuvas Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai gadījumos, ja kredītiestāde rīkojas kā ieguldījumu sabiedrība, kurai līdzekļi ir pārskaitīti, lai iegūtu īpašumā pašas kredītiestādes emitētus parāda vērtspapīrus, bet vērtspapīru emisija faktiski nav notikusi un vērtspapīri nav nodoti personas, kura ir iemaksājusi līdzekļus, īpašumā, kaut gan šie līdzekļi jau ir norakstīti no šīs personas konta un ieskaitīti uz kredītiestādes vārda atvērtā kontā, un tie vairs nav pieejami, un ja turklāt nav skaidra valsts likumdevēja griba attiecībā uz konkrētas aizsardzības sistēmas piemērošanu šajā situācijā, – ir iespējams tieši piemērot Direktīvas 94/19 1. panta 1. punktu un Direktīvas 97/9 1. panta 4. punktu, lai noteiktu šiem līdzekļiem piemērojamo aizsardzības sistēmu, un vai līdzekļu izlietojuma mērķis šajā ziņā ir galvenais kritērijs? Vai iepriekš minētās normas ir pietiekami skaidras, precīzas, beznosacījumu un tādas, ar ko ir piešķirtas subjektīvas tiesības tādējādi, ka privātpersonas uz tām var atsaukties valsts tiesā, lai pamatotu savus lūgumus izmaksāt kompensāciju, kas ir iesniegti pret valsts izveidotu garantijas iestādi?

2) Vai Direktīvas 97/9 2. panta 2. punkts, kurā ir paredzēts, uz kādiem prasījumiem attiecas kompensāciju ieguldītājiem sistēma, ir jāsaprot un jāinterpretē tādējādi, ka tas attiecas arī uz prasījumiem atmaksāt līdzekļus, kurus ieguldījumu sabiedrība ir parādā ieguldītājiem un kuri tajā netiek glabāti ieguldītāju vārdā?

3) Apstiprinošas atbildes uz otro jautājumu gadījumā, vai Direktīvas 97/9 2. panta 2. punkts, kurā ir precizēts, uz kādiem prasījumiem attiecas kompensāciju sistēma, ir pietiekami skaidrs, precīzs, beznosacījumu un tāds, ar ko ir piešķirtas subjektīvas tiesības tādējādi, ka privātpersonas uz to var atsaukties valsts tiesās, lai pamatotu savus lūgumus izmaksāt kompensāciju, kas ir iesniegti pret valsts izveidotu garantijas iestādi?

4) Vai Direktīvas 94/19 1. panta 1. punkts ir jāsaprot un jāinterpretē tādējādi, ka šīs direktīvas izpratnē par "noguldījumiem" var tikt uzskatīti līdzekļi, kuri ir norakstīti no kādas personas personīgā konta ar tās piekrišanu un ieskaitīti uz šīs kredītiestādes vārda tajā atvērtā un šīs iestādes nākotnē emitējamo parāda vērtspapīru samaksai piesaistītā kontā?

5) Vai Direktīvas 94/19 7. panta 1. punkts, to lasot kopā ar 8. panta 3. punktu, ir jāsaprot un jāinterpretē tādējādi, ka kompensācija kā noguldījumu garantija ir jāizmaksā līdz [šīs direktīvas] 7. panta 1. punktā norādītajai summai ikvienai personai, kuras prasījuma tiesības var tikt konstatētas pirms datuma, kad veikta [šīs direktīvas] 1. panta 3. punkta i) un ii) apakšpunktā minētā konstatācija vai pieņemts lēmums?"

Tiesvedība Tiesā

44 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2016. gada 15. februāra rīkojumu *Anisimovienė* u.c. (C-688/15, nav publicēts, EU:C:2016:92) un 2016. gada 13. aprīļa rīkojumu *Indėlių ir investicijų draudimas* (C-109/16, nav publicēts, EU:C:2016:267) tika noraidīti pieteikumi par Tiesas Reglamenta 105. pantā paredzētās paātrinātās tiesvedības piemērošanu šiem lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu.

45 Ar 2016. gada 20. janvāra un 29. februāra lēmumiem Tiesas priekšsēdētājs nolēma lietas C-688/15 un C-109/16 izskatīt prioritāri atbilstoši minētā reglamenta 53. panta 3. punktam.

46 Visbeidzot, ar 2016. gada 29. februāra rīkojumu Tiesas priekšsēdētājs nolēma apvienot šīs divas lietas mutvārdu procesā un sprieduma taisīšanai.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo līdz ceturto jautājumu lietā C-688/15 un otro, ceturto un piekto jautājumu lietā C-109/16

47 Ar saviem pirmajiem četriem jautājumiem lietā C-688/15 un otro, ceturto un piekto jautājumu lietā C-109/16, kuri jāizskata kopā un vispirms, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai, pirmkārt, Direktīvas 97/9 normas un, otrkārt, Direktīvas 94/19 normas ir jāinterpretē tādējādi, ka uz prasījumiem saistībā ar līdzekļiem, kas ir norakstīti no kontiem, kuru īpašnieki kredītiestādē ir bijuši fiziskās personas, un ieskaitīti uz šīs kredītiestādes vārda atvērtajos kontos kā samaksa par nākotnes pārvedamiem vērtspapīriem, kuri šai pēdējai minētajai kredītiestādei bija jāemitē, tādos apstākļos, kuros šo vērtspapīru emisija galu galā netika īstenota minētās iestādes bankrota dēļ, attiecas, no vienas puses, Direktīvā 97/9 paredzētās kompensāciju ieguldītājiem sistēmas un/vai, no otras puses, Direktīvā 94/19 paredzētās noguldījumu garantiju sistēmas.

48 Lai atbildētu uz uzdotajiem jautājumiem, vispirms ir jāinterpretē Direktīvas 97/9 normas un pēc tam – Direktīvas 94/19 normas.

Par Direktīvu 97/9 – kompensāciju ieguldītājiem sistēmām

49 Kā izriet no Direktīvas 97/9 preambulas 4. un 8. apsvēruma, šajā direktīvā paredzēto kompensāciju ieguldītājiem sistēmu mērķis ir attiecināt tās uz naudu un instrumentiem, kas ir ieguldījumu sabiedrības turējumā saistībā ar tās klientu ieguldījuma darījumiem, kurus gadījumā, ja ieguldījumu sabiedrība nevar izpildīt saistības pret saviem klientiem, nav iespējams tiem atdot. Paredzot šādas sistēmas, Direktīvas 97/9 mērķis vienlaikus ir aizsargāt ieguldītājus un nodrošināt sabiedrības uzticību finanšu sistēmai.

50 Šajā ziņā Direktīvas 97/9 2. panta 2. punkta otrās daļas pirmajā ievilkumā ir noteikts, ka prasījumi, kas izriet no ieguldījumu sabiedrības nespējas atmaksāt no ieguldītājiem saņemtos naudas līdzekļus vai ieguldītājiem piederošus un saistībā ar ieguldījumu darījumiem viņu vārdā turētus naudas līdzekļus, ir jāsedz no kompensāciju ieguldītājiem sistēmām atbilstoši likumos un līgumos ietvertajiem nosacījumiem.

51 Lai noteiktu, vai uz tādiem prasījumiem kā pamatlietās attiecas šeit norādītās hipotēzes, pirmkārt, ir jālemj par Direktīvas 97/9 2. panta 2. punkta otrajā daļā paredzētajiem jēdzieniem "ieguldījumu sabiedrība" un "ieguldījumu darījumi" un, otrkārt, par iespējamo nosacījumu, kas attiecas uz attiecīgo līdzekļu iegrāmatošanu kontā, kas atvērts uz ieguldītāja, kurš uz to atsaucas, vārda.

– Par jēdzieniem "ieguldījumu sabiedrība" un "ieguldījumu darījumi" Direktīvas 97/9 izpratnē

52 Saskaņā ar Direktīvas 97/9 2. panta 2. punkta otrās daļas pirmo ievilkumu kompensāciju ieguldītājiem sistēmai ir jāsedz prasījumi, kas saistīti ar līdzekļiem, kuri pienākas "ieguldītājam" vai tam pieder un kurus "ieguldījumu sabiedrības" tur viņa vārdā sakarā ar vienu vai vairākiem "ieguldījumu darījumiem".

53 Šajā ziņā Direktīvas 97/9 1. panta 4. punktā šīs direktīvas mērķiem "ieguldītājs" ir definēts kā jebkura persona, kas sakarā ar "ieguldījuma darījumu" uztic naudu vai finanšu instrumentus "ieguldījumu sabiedrībai", – attiecībā uz šiem pēdējiem diviem jēdzieniem šī panta 1. un 2. punktā attiecīgi ir norāde uz Direktīvā 93/22 sniegto definīciju un uz šajā direktīvā definētajiem un tās pielikumā uzskaitītajiem "ieguldījumu pakalpojumiem".

54 Katrā ziņā Direktīva 93/22, ar ko tika ieviesti ieguldījumu sabiedrībām Eiropā piemērojamie noteikumi, no 2007. gada 1. novembra ir aizstāta ar *MiFID* direktīvu. Atbilstoši tās 69. pantam, sākot no šī datuma, atsauces uz Direktīvā 93/22 definētiem jēdzieniem ir uzskatāmas par atsaucēm uz *MiFID* direktīvā definētiem līdzvērtīgiem jēdzieniem. Tātad šajā lietā, interpretējot Direktīvu 97/9, ir jāpamatojas uz jēdzienu "ieguldījumu sabiedrība" un "ieguldījumu pakalpojumi un darbība" definīcijām, kas ietvertas *MiFID* direktīvas 4. panta 1. punkta 1) un 2) apakšpunktā.

55 Šajā ziņā no šīs direktīvas 4. panta 1. punkta 1) apakšpunkta izriet, ka "ieguldījumu sabiedrība" ir jebkura juridiska persona, kuras pastāvīgā nodarbošanās vai darbība ir "profesionāla viena vai vairāku ieguldījumu pakalpojumu sniegšana trešām personām un/vai profesionāla vienas vai vairāku ieguldījumu darbību veikšana". Pamatojoties uz šo pašu loģiku, šīs direktīvas 1. panta 2. punktā ir noteikts, ka konkrēti tās noteikumi attiecas uz licencētām kredītiestādēm, "ja tās sniedz vienu vai vairākus ieguldījumu pakalpojumus un/vai veic ieguldījumu darbības".

56 Ņemot vērā šos iepriekš minētos elementus, lai noteiktu, vai uz tādiem prasījumiem, kādi *A. Anisimovienė* un citiem, kā arī *A. Raišelis* ir pret *Snoras*, varētu attiekties Direktīvā 97/9 paredzētās kompensāciju ieguldītājiem sistēmas, ir jānosaka, vai līdzekļi, ar kuriem šie prasījumi ir saistīti, ir nodoti šai kredītiestādei saistībā ar vienu vai vairākiem ieguldījumu pakalpojumiem vai darbībām *MiFID* direktīvas izpratnē, ko sniedz vai veic šī iestāde.

57 Šajā ziņā saskaņā ar *MiFID* direktīvas 4. panta 1. punkta 2) apakšpunktu "ieguldījumu pakalpojumi un darbības" ir jebkurš pakalpojums un darbība, kas minēti šīs direktīvas I pielikuma A iedaļā un kas attiecas uz kādu no šī pielikuma C iedaļā minētajiem instrumentiem.

58 Nav strīda par to, ka tādas akcijas un obligācijas, kādas *Snoras* bija paredzējusi emitēt, ir finanšu instruments, kurš minēts C iedaļā. Faktiski tās 1. punktā ir norādīti "pārvedami vērtspapīri", proti, saskaņā ar *MiFID* direktīvas 4. panta 1. punkta 18) apakšpunktu tie ir vērtspapīri, kas ir tirgojami kapitāla tirgū, tostarp uzņēmumu akcijas un obligācijas.

59 Attiecībā uz *MiFID* direktīvas I pielikuma A iedaļas pamatā esošo nosacījumu Lietuvas valdība apgalvo, ka kredītiestāde nesniedz pakalpojumus un neveic šajā iedaļā uzskaitītās darbības, ja tā publiski, tostarp saviem klientiem, piedāvā pašas emitētus finanšu instrumentus. Publiski piedāvājot šos instrumentus, šī iestāde rīkojas nevis kā finanšu starpnieks, bet kā jebkura vērtspapīrus emitējoša sabiedrība.

60 Protams, kā norāda minētā valdība, pašas kredītiestādes emitēto finanšu instrumentu publiskais piedāvājums pats par sevi nav "ieguldījumu pakalpojums vai darbība" *MiFID* direktīvas izpratnē, jo tā nav uzskaitīta šīs direktīvas I pielikuma A iedaļā.

61 Tomēr tas, ka kredītiestāde ar tās klientiem noslēdz līgumus par parakstīšanos uz tās emitētiem finanšu instrumentiem, savukārt nozīmē šādu ieguldījumu pakalpojumu sniegšanu. Kā norāda *A. Raišelis* un Eiropas Komisija, it īpaši tas, ka kredītiestāde ar tās klientiem noslēdz šādus parakstīšanās līgumus, ietilpst *MiFID* direktīvas I pielikuma A iedaļas 2. punktā minētajā "pasūtījumu izpildē klientu vārdā".

62 Šajā ziņā pasūtījumu izpilde "klientu vārdā" ir jāuzskata par sinonīmu pasūtījumu izpildei "klientu vārdā [par klienta līdzekļiem]", kas ir definēta šīs direktīvas 4. panta 1. punkta 5) apakšpunktā. Faktiski šie divi jēdzieni *MiFID* direktīvā acīmredzami attiecas uz vienu un to pašu pakalpojumu, un lielākajā daļā šīs direktīvas valodu redakciju tiek izmantots vienāds jēdziens gan šīs direktīvas pielikumā, gan tās 4. pantā.

63 To ņemot vērā, atbilstoši šai direktīvai jēdziens "pasūtījumu izpilde klientu vārdā" ir darbība, kas tiek veikta, lai noslēgtu nolīgumu par viena vai vairāku finanšu instrumentu pirkšanu vai pārdošanu klientu vārdā.

64 Taču nav strīda, ka līgums par parakstīšanos uz finanšu instrumentiem ir šāds līgums. Attiecībā uz to, ka "pasūtījumu izpildes" pakalpojuma ietvaros šis līgums tiek noslēgts "klientu vārdā", ir jānorāda, ka, protams, abstrakti šie jēdzieni varētu ļaut uzskatīt, ka kredītiestāde nevar tikt atzīta par šī pakalpojuma sniedzēju klientam tāpēc, ka tā, noslēdzot minēto līgumu, nedarbojas kā starpnieks un arī ir šī paša līguma puse, jo ir to finanšu instrumentu emitents, kurus šis klients vēlas iegādāties.

65 Tomēr šie paši jēdzieni ir jāaplūko kontekstā, kurā tie iekļaujas. It īpaši ir jānošķir pasūtījumu izpildes pakalpojums "par klienta līdzekļiem" (vai "klienta vārdā"), pretnostatot to darījumu veikšanai "savā vārdā", kas minēta *MiFID* direktīvas I pielikuma A iedaļas 3. punktā. Saskaņā ar šīs direktīvas 4. panta 1. punkta 6) apakšpunktu šī darbība nozīmē tirdzniecību, izmantojot pašu kapitālu, kuras rezultātā tiek veikti darījumi ar vienu vai vairākiem finanšu instrumentiem.

66 No tā izriet, ka *MiFID* direktīva balstās uz nošķiršanu starp kredītiestāžu un ieguldījumu sabiedrību noslēgtajiem finanšu instrumentu pirkuma vai pārdevuma līgumiem savā labā, iesaistot savus līdzekļus, no vienas puses, un šo iestāžu un sabiedrību noslēgtiem šādiem līgumiem savu klientu labā, izmantojot viņu līdzekļus, no otras puses. No šī viedokļa ir uzskatāms, ka kredītiestāde ir noslēgusi šāda veida līgumu "par klientu līdzekļiem" (vai "klientu vārdā") šīs direktīvas 4. panta 1. punkta 5) apakšpunkta un I pielikuma A iedaļas 2. punkta izpratnē tāpēc, ka klients ir labuma guvējs un izmantojis savus līdzekļus, un tas tā ir pat tad, ja šī iestāde arī ir šī līguma puse kā attiecīgo finanšu instrumentu emitente.

67 Šādu interpretāciju apstiprina *MiFID* direktīvā izvirzītie mērķi. Šajā ziņā ir jāatgādina, ka šīs direktīvas mērķis it īpaši, kā izriet no tās preambulas 2., 5. un 44. apsvēruma, ir sniegt ieguldītājiem paaugstinātu aizsardzības līmeni, saglabāt finanšu sistēmas integritāti un vispārējo efektivitāti, kā arī nodrošināt finanšu darījumu pārskatāmību.

68 Ņemot vērā šos mērķus, nav nozīmes jautājumam par to, vai finanšu instrumentus, kurus kredītiestāde tirgo publiski, ir emitējusi neatkarīga sabiedrība vai pati šī kredītiestāde.

69 No visiem šiem apsvērumiem izriet, ka kredītiestādes veikta līgumu noslēgšana ar saviem klientiem par parakstīšanos uz nākotnes pārvedamiem vērtspapīriem, kurus šī iestāde emitēs, ir ieguldījumu pakalpojums *MiFID* direktīvas 4. panta 1. punkta 2) apakšpunkta izpratnē. Līdz ar to uz prasījumiem, kas saistīti ar līdzekļiem, kurus šie klienti nodevuši šai iestādei saistībā ar šiem līgumiem, var attiekties kompensāciju ieguldītājiem sistēmas atbilstoši Direktīvas 97/9 2. panta 2. punkta otrās daļas pirmajam ievilkumam.

70 Šo secinājumu šajā lietā nevar atspēkot Lietuvas valdības un *IID* norādītais arguments, saskaņā ar kuru tādi prasījumi kā *A. Anisimovienė* un citu, kā arī *A. Raišelis* norādītie prasījumi nav kompensējami uz Direktīvas 97/9 pamata, jo šie prasījumi izrietot no ieguldījuma riska iestāšanās, proti, finanšu instrumentu, kurus šīs privātpersonas vēlējās iegādāties, emitenta bankrota, saistībā ar kuru direktīvā nav paredzēta nekāda aizsardzība.

71 Šajā ziņā, kā to norādījis ģenerāladvokāts savu secinājumu 134. punktā, nav strīda par to, ka Direktīvas 97/9 mērķis nav aizsargāt ieguldītājus no visiem ar ieguldījumiem saistītiem riskiem. Tostarp šajā direktīvā nav paredzēts pasargāt tos no sabiedrību, kuras emitē sev piederošus finanšu instrumentus, bankrota. Šajā ziņā šī direktīva nevar attiekties uz emitenta bankrota risku tikai tāpēc vien, ka attiecīgajā ieguldījuma darījumā šis emitents izrādās kredītiestāde vai ieguldījumu sabiedrība.

72 Tomēr ir jāuzsver, ka šajā lietā *A. Anisimovienė* un citi, kā arī *A. Raišelis* tā arī nav ieguvuši savā īpašumā finanšu instrumentus, par kuriem viņi bija samaksājuši strīdus līdzekļus *Snoras*, jo šo instrumentu emisija netika īstenota pirms šīs kredītiestādes bankrota.

73 Šādos apstākļos tas nav noticis ieguldītājam piederošo finanšu instrumentu vērtības zuduma dēļ vai tāpēc, ka šo instrumentu emitents nespēj atlīdzināt šim ieguldītājam šo instrumentu nominālvērtību. Gluži pretēji – tas tā ir tāpēc, ka kredītiestāde, kas rīkojusies kā ieguldījumu sabiedrība, nespēj sniegt šādus instrumentus klientiem, kuri vēlas iegūt tos īpašumā, un līdz ar to – izpildīt savas saistības pret tiem. Šī situācija ir riska, uz kuru attiecas Direktīva 97/9, iestāšanās.

74 Turklāt šī interpretācija atbilst ar Direktīvu 97/9 izvirzītajiem mērķiem, it īpaši mērķim aizsargāt ieguldītājus pret krāpšanas, profesionālās neuzmanības vai vadības kļūdas riskiem, kas padarītu ieguldījumu sabiedrību nespējīgu atmaksāt saviem klientiem tiem piederošus līdzekļus un vērtspapīrus. Ņemot vērā šos mērķus un kā apgalvo Komisija, ir būtiski, lai līdzekļi, ko šādas sabiedrības vai kredītiestādes glabā par labu ieguldītājam, kurš vēlas iegādāties finanšu instrumentus, pirms to emisijas būtu aizsargāti neatkarīgi no tā, vai šos instrumentus emitē trešā sabiedrība vai šī iestāde.

– Par tāda nosacījuma neesamību, kas ir saistīts ar attiecīgo līdzekļu iegrāmatošanu ieguldītāja vārdā atvērtajā kontā

75 Franču valodas redakcijā Direktīvas 97/9 2. panta 2. punkta otrās daļas pirmajā ievilkumā, kā tas ir atgādināts šī sprieduma 50. punktā, ir noteikts, ka kompensāciju ieguldītājiem sistēmām ir jānodrošina tādi prasījumi, kas izriet no ieguldījumu sabiedrības nespējas atmaksāt no ieguldītājiem "saņemto naudas aizdevumu [ieguldītājiem pienākošos naudu] vai ieguldītājiem piederošu un sakarā ar ieguldījumu darījumiem viņu vārdā turētu naudu" saskaņā ar likumos un līgumos ietvertajiem nosacījumiem.

76 Tomēr Direktīvas 97/9 lietuviešu valodas redakcijā šīs normas formulējums ir būtiski ierobežojošāks. Šajā minētās normas formulējumā ir norādīts, ka ir nodrošināti prasījumi, kas izriet no ieguldījumu sabiedrības nespējas atmaksāt ieguldītājiem "tiem piederošus līdzekļus, kas tiek turēti viņu vārdā" sakarā ar ieguldījumu darījumiem atbilstoši iepriekš minētajiem nosacījumiem ("[*k*]*ompensacija turi būti mokama pagal tuos reikalavimus, kurie kilo dėl investicinės įmonės nepajėgumo grąžinti pinigus, priklausančius investuotojams ir laikomus jų vardu ryšium su investicine veikla*").

77 Šāds teksts varētu likt saprast, ka Direktīvā 97/9 paredzētajām kompensāciju ieguldītājiem sistēmām ir jāsedz tikai tie prasījumi, kas ir saistīti ar ieguldījumu sabiedrības vai kredītiestādes, kas kā tāda rīkojas, turējumā esošiem līdzekļiem kontos, kas ir atvērti uz ieguldītāju vārda.

78 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru gadījumā, kad Savienības tiesību aktu dažādu valodu redakcijas atšķiras, attiecīgā norma ir jāinterpretē saistībā ar tā tiesiskā regulējuma vispārējo struktūru un mērķi, kurā tā ietilpst (šajā ziņā skat. spriedumus, 2013. gada 30. maijs, *Genil 48* un *Comercial Hostelera de Grandes Vinos*, C-604/11, EU:C:2013:344, 38. punkts, kā arī 2017. gada 17. maijs, *ERGO Poist'ovňa*, C-48/16, EU:C:2017:377, 37. punkts un tajā minētā judikatūra).

79 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka ar Direktīvu 97/9 tostarp ir paredzēts pasargāt ieguldītājus no situācijas, kurā ieguldījumu sabiedrība vairs nevarēs izpildīt savas saistības pret tiem. Atbilstoši šim mērķim šīs direktīvas 1. panta 4. punktā "ieguldītājs" ir definēts kā jebkura persona, kas sakarā ar ieguldījuma darījumu uztic naudu vai finanšu instrumentus šādai sabiedrībai. Tāpat minētās direktīvas preambulas 8. apsvērums vispārēji attiecas uz "naudu un finanšu instrumentiem, kas ir ieguldījumu sabiedrības turējumā saistībā ar tās klientu ieguldījumu darījumiem".

80 Ņemot vērā šos elementus, Direktīvā 97/9 paredzētās kompensāciju ieguldītājiem sistēmas nevar attiekties tikai uz tiem prasījumiem, kuri ir saistīti ar ieguldījumu sabiedrību vai kredītiestāžu, kuras kā tādas rīkojas, turētajiem līdzekļiem kontos, kas atvērti uz ieguldītāju vārda.

81 Līdz ar to apstāklis, ka tādi prasījumi kā A. *Anisimovienė* un citu, kā arī *A. Raišelis* prasījumi ir saistīti ar līdzekļiem, kas ir iegrāmatoti nevis uz viņu vārda atvērtajos kontos, bet kontos, kuru īpašniece ir aplūkojamā kredītiestāde, neizslēdz, ka tiem ir jābūt nodrošinātiem ar kompensāciju ieguldītājiem sistēmām, ja ir izpildīti citi Direktīvas 97/9 2. panta 2. punkta otrās daļas pirmajā ievilkumā paredzētie nosacījumi.

82 Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jāsecina, ka uz tādiem prasījumiem kā pamatlietās attiecas Direktīvā 97/9 paredzētās kompensāciju ieguldītājiem sistēmas.

Par Direktīvu 94/19 – noguldījumu garantiju sistēmām

83 Atbilstoši Direktīvas 94/19 preambulas otrajam apsvērumam šajā direktīvā paredzēto noguldījumu garantiju sistēmu mērķis ir aizsargāt privātpersonas pret kredītiestādes noguldījumu nepieejamību. Paredzot šādas noguldījumu garantiju sistēmas, Direktīvas 94/19 mērķis, kā norādīts tās preambulas pirmajā un ceturtajā apsvērumā, ir vienlaikus gan aizsargāt noguldītājus un nodrošināt banku sistēmas stabilitāti, novēršot banku noguldījumu masveida izņemšanu ne tikai no kredītiestādēm, kas ir nonākušas grūtībās, bet arī no stabilām iestādēm pēc tam, kad sabiedrība ir zaudējusi uzticību šīs sistēmas stabilitātei.

84 Šajā kontekstā Direktīvas 94/19 1. panta 1. punkta pirmajā daļā šīs direktīvas nolūkiem "noguldījums" ir jebkāds kredīta atlikums, ko veido kontā atlikušie līdzekļi vai īslaicīgas situācijas, kuras rada parasti banku darījumi, un kas kredītiestādei ir jāatmaksā saskaņā ar normatīvajos aktos un līgumos paredzētajiem nosacījumiem, kā arī jebkādi parādi, ko apliecina kredītiestādes izdots parāda vērtspapīrs.

85 Šajā gadījumā ir jāatgādina, ka, pirmkārt, *A. Anisimovienė* un citu, kā arī *A. Raišelis* līdzekļi vairs netika kreditēti uz šīm privātpersonām piederošajiem kontiem *Snoras* dienā, kad tās noguldījumi kļuva nepieejami. Otrkārt, nākotnes pārvedamie vērtspapīri, uz kuriem jau notikusi parakstīšanās un kurus šī kredītiestāde plānoja emitēt, galu galā pirms šīs iestādes bankrota netika emitēti. Turklāt attiecībā uz šiem pārvedamajiem vērtspapīriem, ja aplūkojamās obligācijas lietā C-109/16 ir Direktīvas 94/19 1. panta 1. punktā minētie "vērtspapīri", tad lietā C-688/15 aplūkojamās akcijas savukārt ir pašu kapitāla vērtspapīri, attiecībā uz kuriem šajā direktīvā nav paredzētas nekādas garantijas (skat. spriedumu, 2016. gada 21. decembris, *Vervloet* u.c., C-76/15, EU:C:2016:975, 66. un 67. punkts).

86 Šādos apstākļos ir tikai jānosaka, vai tādi prasījumi kā šo privātpersonu prasījumi pret *Snoras* var tikt saistīti ar Direktīvas 94/19 1. panta 1. punktā paredzēto otro "noguldījumu" gadījumu, proti, "kredīta atlikum[u], ko veido īslaicīgas situācijas, kuras rada parasti banku darījumi, un [kas] kredītiestādei ir jāatmaksā saskaņā ar normatīvajos aktos un līgumos paredzētajiem nosacījumiem".

87 No šīs normas teksta, to lasot to ar Direktīvu 94/19 izvirzīto mērķu gaismā, kas ir atgādināti šī sprieduma 83. punktā, izriet, ka uz šo gadījumu attiecas prasījumi pret kredītiestādi saistībā ar noguldītāju līdzekļiem, kas ir iesaistīti vienā vai vairākos "parastos bankas darījumos" un ir īslaicīgā no šiem darījumiem izrietošā situācijā.

88 Pirmkārt, attiecībā uz jautājumu par to, vai tādi prasījumi kā *A. Anisimovienė* un citu, kā arī *A. Raišelis* prasījumi pret *Snoras* ir līdzekļi, kas ir iesaistīti "parastos bankas darījumos", ir jānorāda, ka Direktīvā 94/19 nav definēts, kas ir jāsaprot ar šiem jēdzieniem, un nav norādes uz valsts tiesībām attiecībā uz to nozīmi.

89 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru tādu jēdzienu nozīme un tvērums, kuriem Savienības tiesībās nav sniegta nekāda definīcija, ir jānoskaidro saskaņā ar to ierasto nozīmi ikdienas valodā, ņemot vērā kontekstu, kādā tie tiek lietoti, un ar tiesisko regulējumu, kura daļu tie veido, sasniedzamos mērķus (spriedums, 2017. gada 20. decembris, *Erzeugerorganisation Tiefkühlgemüse*, C-516/16, EU:C:2017:1011, 50. punkts un tajā minētā judikatūra).

90 Ikdienas izpratnē jēdziens "parastie bankas darījumi" nozīmē kredītiestādes darbības ietvaros parasti veicamos darījumus.

91 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar definīciju, kas ir identiska gan Direktīvas 94/19 1. panta 4. punktā, gan Direktīvas 2006/48 par kredītiestāžu darbības sākšanu un veikšanu 4. panta 1. punkta a) apakšpunktā, šādu iestāžu raksturīgā iezīme ir pieņemt no sabiedrības noguldījumus vai citus atmaksājamus līdzekļus un piešķirt kredītus uz sava rēķina.

92 Tādējādi nav strīda, ka šīs iestādes parasti saistīti ar šo darbību veic plašu darījumu spektru, kurus Savienības likumdevējs ir ietvēris šīs direktīvas I pielikumā esošajā sarakstā. Ņemot vērā, ka Direktīva 94/19 un Direktīva 2006/48 abas ir piemērojamas visām kredītiestādēm un ka tām ir kopēji mērķi, tostarp uzkrājumu un noguldītāju aizsardzība, minētajā pielikumā esošais darbību uzskaitījums ir nozīmīgs, interpretējot jēdzienu "parastie bankas darījumi" Direktīvas 94/19 1. panta 1. punkta izpratnē.

93 Direktīvas 2006/48 I pielikuma 7. punktā ir ietverti arī darījumi par pašas kredītiestādes līdzekļiem vai klientu līdzekļiem ar tostarp pārvedamiem vērtspapīriem, kā arī šī pielikuma 8. punktā – dalība vērtspapīru emisijā un ar šādu emisiju saistīto pakalpojumu sniegšana. Turklāt un pilnīgā saskaņā ar šī sprieduma 55. punktā sniegto paskaidrojumu, šajā pielikumā ir arī minēti "ieguldījumu pakalpojumi un darbības", kā tie definēti *MiFID* direktīvā.

94 No šiem elementiem izriet, ka parakstīšanās uz nākotnes pārvedamiem vērtspapīriem par klientu līdzekļiem ietilpst darījumos, ko kredītiestāde parasti veic savas darbības ietvaros. Līdz ar to un ņemot vērā ar Direktīvu 94/19 izvirzītos mērķus, kas ir atgādināti šī sprieduma 83. punktā, šāds darījums ir jākvalificē kā "parasts bankas darījums" Direktīvas 94/19 1. panta 1. punkta izpratnē, jo to veic kredītiestāde – kā tas ir pamatlietās –, izmantojot savu noguldītāju līdzekļus. Turklāt un pēc analoģijas ar šī sprieduma 61.–66. punktā norādītajiem pamatojumiem ir jāuzskata, ka šo kvalifikāciju neatspēko tas, ka kredītiestāde ir attiecīgo nākotnes pārvedamo vērtspapīru emitente.

95 Otrkārt, attiecībā uz jautājumu, vai tādi parakstīšanās uz nākotnes pārvedamiem vērtspapīriem darījumi, kādi tiek aplūkoti pamatlietās, ir izraisījuši "īslaicīgu situāciju" Direktīvas 94/19 1. panta 1. punkta izpratnē, ir jāuzskata, ka tad, kad šādu darījumu ietvaros kredītiestādes noguldītāju līdzekļi pirms šo pārvedamo vērtspapīru emisijas tiek norakstīti no šo noguldītāju bankas konta un ieskaitīti šīs iestādes vārdā atvērtajos kontos, kuros tie tiek glabāti līdz brīdim, kad tie tiks izmantoti kā samaksa par minēto pārvedamo vērtspapīru iegādi, tiklīdz šie vērtspapīri tiks emitēti, šie līdzekļi faktiski ir šādā "īslaicīgā situācijā".

96 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz tādiem prasījumiem, kādi tiek aplūkoti pamatlietās, attiecas Direktīvā 94/19 paredzētās noguldījumu garantiju sistēmas, jo tie ir saistīti ar "kredīta atlikumu, ko veido īslaicīga situācija, kuru rada parasti banku darījumi" šīs direktīvas 1. panta 1. punkta izpratnē.

97 Lietā C-688/15 šo interpretāciju neatspēko apstāklis, ka konts, kurā ir iegrāmatoti *A. Anisimovienė* un citu norādītie līdzekļi, ir atvērts nevis *Snoras*, bet citā kredītiestādē. Faktiski Direktīvas 94/19 1. panta 1. punktā paredzētajā "kredīta atlikuma, ko veido īslaicīga situācija, kuru rada parasti banku darījumi" gadījumā nav izšķirošas nozīmes tam, kur atrodas konts, kurā kredītiestāde ir iegrāmatojusi šos līdzekļus parasto bankas darījumu laikā.

98 Šo interpretāciju lietā C-109/16 neatspēko arī tas, ka Lietuvas Republika ir izmantojusi Direktīvas 94/19 7. panta 2. punktā, to lasot kopā ar šīs direktīvas I pielikuma 12. punktu, paredzēto iespēju izslēgt no noguldījumu garantijas konkrētus kredītiestādes emitētus parāda vērtspapīrus. Šādai izslēgšanai nav nozīmes šajā lietā, attiecībā uz kuru ir jāatgādina, ka *Snoras* maksātnespējas dienā konkrētās obligācijas nebija emitētas un *A. Raišelis* tās nebija iegādājies.

Secinājums

99 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz pirmajiem četriem jautājumiem lietā C-688/15, kā arī uz otro, ceturto un piekto jautājumu lietā C-109/16 ir jāatbild, ka, pirmkārt, Direktīvas 97/9 normas un, otrkārt, Direktīvas 94/19 normas ir jāinterpretē tādējādi, ka uz prasījumiem saistībā ar līdzekļiem, kas ir norakstīti no kontiem, kuru īpašnieki kredītiestādē bijuši fiziskās personas, un ieskaitīti šīs iestādes vārdā atvērtos kontos kā samaksa par nākotnes pārvedamiem vērtspapīriem, kurus šai pēdējai minētajai kredītiestādei bija jāemitē, tādos apstākļos, kuros šo vērtspapīru emisija galu galā netika īstenota minētās iestādes bankrota dēļ, attiecas gan Direktīvā 97/9 paredzētās kompensāciju ieguldītājiem sistēmas, gan Direktīvā 94/19 paredzētās noguldījumu garantiju sistēmas.

Par pirmā jautājuma pirmo daļu lietā C-109/16

100 Ar pirmā jautājuma pirmo daļu lietā C-109/16, kas jāizskata otrām kārtām, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 97/9 2. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tādā situācijā, kad uz prasījumiem attiecas gan Direktīvā 94/19 paredzētās noguldījumu garantiju sistēmas, gan Direktīvā 97/9 paredzētās kompensāciju ieguldītājiem sistēmas un kad valsts likumdevējs nav noteicis, ka uz šādiem prasījumiem attiecas viena vai otra no šīm divām direktīvām, tiesa, kas izskata lietu, pamatojoties uz šo normu, var pati nolemt, vai tai ir jāizlemj, kuru sistēmu var izmantot persona, kurai ir šādi prasījumi.

101 Šajā ziņā no Direktīvas 97/9 2. panta 3. punkta izriet, ka, ja konkrētā dalībvalstī uz prasījumu vienlaikus attiecas šajā direktīvā paredzētā kompensāciju ieguldītājiem sistēma un Direktīvā 94/19 paredzētā noguldījumu garantiju sistēma, minētā dalībvalsts šo prasījumu "pēc sava ieskata" attiecina uz sistēmu, kuru aptver viena vai otra no minētajām direktīvām. Turklāt šajā normā ir precizēts, ka ne par vienu prasījumu šajās abās direktīvās paredzētā kompensācija nevar tikt piešķirta vairāk kā vienu reizi.

102 Tādējādi, runājot par prasījumu kategorijām, kas kumulatīvi atbilst Direktīvās 94/19 un 97/9 paredzētajiem nosacījumiem, šajā normā nav paredzēti objektīvi kritēriji, lai tos varētu attiecināt uz vienu vai otru sistēmu, bet ir noteikts, ka katrai dalībvalstij tas ir jāizlemj pašai.

103 No tā izriet, ka, pieņemot, ka lietu izskatošā tiesa konstatē, pirmkārt, ka prasījumi, saistībā ar kuriem tiek prasīta kompensācija, atbilst Direktīvā 94/19 un Direktīvā 97/9 paredzētajiem nosacījumiem un, otrkārt, ka valsts tiesībās nav normas par tāda prasījuma attiecināšanu uz ar vienu vai otru direktīvu izveidoto sistēmu, šī tiesa nevar balstīties uz otrās direktīvas 2. panta 3. punktu, lai pēc sava ieskata izlemtu, saskaņā ar kuru sistēmu personai, kura izvirzījusi šo prasījumu, ir jāizmaksā kompensācija.

104 Iepriekšējā punktā minētajā gadījumā, ņemot vērā, ka, pirmkārt, personas, kuras izvirzījušas minētos prasījumus, tiesiski pamatoti ir atsaukušās uz aizsardzību, kura tām garantēta gan Direktīvā 94/19, gan Direktīvā 97/9, bet ka, otrkārt, atbilstoši šīs otrās direktīvas 2. panta 3. punktam tās nevar saņemt kompensāciju divreiz, ir jāuzskata, ka personām, kuras izvirzījušas šos prasījumus, ir jāizvēlas, atbilstoši kurai no sistēmām, kuras ar šīm direktīvām ir paredzēts īstenot, tie vēlas saņemt kompensāciju.

105 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz pirmā jautājuma pirmo daļu lietā C-109/16 ir jāatbild, ka Direktīvas 97/9 2. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tādā situācijā, kad uz prasījumiem attiecas gan Direktīvā 94/19 paredzētās noguldījumu garantiju sistēmas, gan Direktīvā 97/9 paredzētās kompensāciju ieguldītājiem sistēmas un kad valsts likumdevējs nav noteicis, ka uz šādiem prasījumiem attiecas viena vai otra no šīm divām direktīvām, lietu izskatošā tiesa, pamatojoties uz šo normu, nevar pati izlemt, kuru no šīm sistēmām var izmantot personas, kas izvirzījušas šos prasījumus. Turpretim tādā situācijā personām, kuras izvirzījušas šos prasījumus, ir jāizvēlas, atbilstoši kurai no abām valsts tiesībās paredzētajām sistēmām, ar ko tiek īstenotas šīs abas direktīvas, tās vēlas saņemt kompensāciju.

Par pirmā jautājuma otro daļu un trešo jautājumu lietā C-109/16

106 Ar sava pirmā jautājuma otro daļu un trešo jautājumu lietā C-109/16, kas jāizskata kopā un pēdējokārt, iesniedzējtiesa būtība jautā, vai, pirmkārt, Direktīvas 94/19 1. panta 1. punkts un, otrkārt, Direktīvas 97/9 1. panta 4. punkts, kā arī 2. panta 2. punkta otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka privātpersonas var uz tiem atsaukties valsts tiesā, pamatojot savus prasījumus par kompensāciju izmaksu valsts iestādei, kura dalībvalstī ir atbildīga par noguldījumu garantiju un kompensāciju ieguldītājiem sistēmām.

107 Šajā ziņā, pirmkārt, 2015. gada 25. jūnija spriedumā *Indėlių ir investicijų draudimas* un *Nemaniūnas* (C-671/13, EU:C:2015:418, 58. punkts) Tiesa ir nospriedusi, ka Direktīvas 97/9 normas par to, kā noteikt līdzekļus un instrumentus, uz kuriem attiecas tajā paredzētās kompensācijas sistēmas, tostarp šīs direktīvas 1. panta 4. punkts un 2. panta 2. punkta otrā daļa, ir pietiekami skaidras, precīzas un beznosacījuma, lai privātpersonas valsts tiesā uz tām varētu atsaukties tieši.

108 Tāpat ir jāinterpretē Direktīvas 94/19 1. panta 1. punkts. Šajā normā tik skaidri, precīzi un bez nosacījumiem ir definēti dažādi "noguldījumu" gadījumi, uz kuriem attiecas minētā direktīva, kā ir nepieciešams, lai tiesvedībā valsts tiesā tā varētu tikt piemērota tieši, un tas tā ir, it īpaši ņemot vērā Tiesas sniegto interpretāciju šajās lietās.

109 Otrkārt, ir jāatgādina, ka persona var atsaukties uz beznosacījuma un pietiekami precīziem direktīvas noteikumiem ne tikai attiecībā pret dalībvalsti un visām tās pārvaldes iestādēm, bet arī visām organizācijām un struktūrām, kuras atšķiras no privātpersonām un ir pielīdzināmas valstij vai nu tādēļ, ka tās ir publisko tiesību juridiskās personas, kuras plašākā nozīmē veido valsti, vai arī tādēļ, ka tās ir kādas valsts iestādes pakļautībā vai kontrolē, vai arī tādēļ, ka šī valsts iestāde tām ir uzticējusi veikt uzdevumu sabiedrības interesēs un tām šai nolūkā ir piešķirtas minētās īpašās pilnvaras (skat. spriedumu, 2017. gada 10. oktobris, *Farrell* u.c., C-413/15, EU:C:2017:7455, 33. un 34. punkts).

110 Šajā lietā no lēmumiem par prejudiciālu jautājumu uzdošanu abās pamatlietās izriet, ka *IID* Lietuvas tiesībās ir "valsts uzņēmums", proti, publisko tiesību juridiskā persona, kas Direktīvu 94/19 un 97/9 piemērošanas nolūkā var tikt pielīdzināta valstij.

111 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz pirmā jautājuma otro daļu un trešo jautājumu lietā C-109/16 ir jāatbild, ka, pirmkārt, Direktīvas 94/19 1. panta 1. punkts un, otrkārt, Direktīvas 97/9 1. panta 4. punkts, kā arī 2. panta 2. punkta otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka privātpersonas uz tiem var atsaukties valsts tiesā, pamatojot savus prasījumus par kompensāciju izmaksu pret valsts uzņēmumu, kurš dalībvalstī ir atbildīgs par noguldījumu garantiju un kompensāciju ieguldītājiem sistēmām.

Par piekto jautājumu lietā C-688/15

112 Ar savu piekto jautājumu lietā C-688/15 iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīva 94/19 ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstis var brīvi paplašināt noguldījumu garantiju, to attiecinot arī uz tiem prasījumiem, uz kuriem principā neattiecas nedz šī direktīva, nedz Direktīva 97/9.

113 Ņemot vērā uz iepriekšējiem jautājumiem sniegtās atbildes, vairs nav jāatbild uz piekto jautājumu lietā C-688/15.

Par tiesāšanās izdevumiem

114 Attiecībā uz pamatlietu pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

1) **Pirmkārt, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/9/EK (1997. gada 3. marts) par ieguldītāju kompensācijas sistēmām normas un, otrkārt, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/19/EK (1994. gada 30. maijs) par noguldījumu garantiju sistēmām, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/14/EK (2009. gada 11. marts), normas ir jāinterpretē tādējādi, ka uz prasījumiem saistībā ar līdzekļiem, kas ir norakstīti no kontiem, kuru īpašnieki kredītiestādē bijuši fiziskās personas, un ieskaitīti šīs iestādes vārdā atvērtos kontos kā samaksa par nākotnes pārvedamiem vērtspapīriem, kuri šai pēdējai minētajai kredītiestādei bija jāemitē, tādos apstākļos, kuros šo vērtspapīru emisija galu galā netika īstenota minētās iestādes bankrota dēļ, attiecas gan Direktīvā 97/9 paredzētās kompensāciju ieguldītājiem sistēmas, gan Direktīvā 94/19 paredzētās noguldījumu garantiju sistēmas.**

2) **Direktīvas 97/9 2. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tādā situācijā, kurā uz prasījumiem attiecas gan Direktīvā 94/19 paredzētās noguldījumu garantiju sistēmas, gan Direktīvā 97/9 paredzētās kompensāciju ieguldītājiem sistēmas un kurā valsts likumdevējs nav noteicis, ka uz šādiem prasījumiem attiecas viena vai otra no šīm divām direktīvām, lietu izskatošā tiesa, pamatojoties uz šo normu, nevar pati izlemt, kuru no šīm sistēmām var**

izmantot personas, kuras izvirzījušas šos prasījumus. Turpretim tādā situācijā personām, kas izvirzījušas šos prasījumus, ir jāizvēlas atbilstoši kurai no abām valsts tiesībās paredzētajām sistēmām, ar ko tiek īstenotas šīs abas direktīvas, tie vēlas saņemt kompensāciju.

3) **Pirmkārt, Direktīvas 94/19, kas grozīta ar Direktīvu 2009/14, 1. panta 1. punkts un, otrkārt, Direktīvas 97/9 1. panta 4. punkts, kā arī 2. panta 2. punkta otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka privātpersonas uz tām var atsaukties valsts tiesā, pamatojot savus prasījumus par kompensāciju izmaksu pret valsts uzņēmumu, kurš dalībvalstī ir atbildīgs par noguldījumu garantiju un kompensāciju ieguldītājiem sistēmām.**

[Paraksti]